

Тема : «Булінг та кібербулінг в освітньому середовищі»

Мета: ознайомити з поняттям «шкільний булінг та кібербулінг»; виробити систему дій при виникненні булінгу в школі; розвивати у психологів і соціальних педагогів професійний рівень психологічної компетентності з даної проблеми.

Школа – заклад, у якому діти перебувають більшу частину дня, тут вони отримують знання, досвід, вчаться спілкуватися, розвиваються, тут проходить процес становлення особистості, соціалізація.

Спробуємо продемонструвати один з епізодів шкільного життя на прикладі «казки про Скріпку». Для цього під час моєї розповіді Вам потрібно робити певні фігурки.

Отже

1. Жила-була дівчинка Скріпочка. Вона була дуже життєрадісна, весела, товариська дівчинка. (Просто скріпка)
2. Одного разу однокласники дали їй образливе прізвисько. І у неї виникло запитання «Чому?». (Знак питання)
3. Іншого разу вона знайшла свій портфель в шкільному туалеті і дуже засмутилася. (Усмішка вниз)
4. Після закінчення уроків Скріпочка вийшла погуляти на подвір'я, де інші дівчата почали чіплятися до неї, ображати та дали їй стусана (Знак оклику). І Скріпочка подумала, що їй робити? Хто її захистить? (Знак питання)
5. Але, все рівно, вона часто згадує той момент, коли її ніхто не ображав і хоче, щоб все було як раніше. (Зробити смайлик).
6. Спробуйте зробити скріпку такою, як вона була раніше.

Питання для обговорення:

- Чи можливо зробити скріпку такою як вона була раніше?
- Як вплинуло на скріпку насильство ?
- Що демонструє дана історія?
- Як називається таке явище?

Практично в кожному класі є учні, які стають об'єктами глузувань та знущань. Булінг – достатньо нове поняття в нашому житті, але явище, яке воно визначає, на жаль, нам добре і давно відоме.

Важливими завданнями сучасної загальноосвітньої школи є визнання існування проблеми булінгу, оскільки вона призводить до низки педагогічних (шкільна дезадаптація, академічна неуспішність), психологічних (психологічні розлади, закріплення в свідомості негативних уявлень про себе, зниження самооцінки, порушення соціалізації, соціальна дезадаптація), медичних (травматизація) наслідків та створення відповідного середовища в школі для профілактики та боротьби з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища.

Тому в рамках нашого заняття ми розширимо свої знання про те, що таке булінг в учнівському середовищі, розглянемо алгоритм психолого-педагогічних дій з протидії даному явищу.

Останніми роками визнано поширення такого явища, як шкільний булінг. Отже, що це таке: булінг у перекладі з англійської - хуліганити, грубіянити, визначається, як утиск, цькування, дискримінація. Це тривалий процес свідомого жорстокого ставлення (фізичного і психічного) з боку дитини або групи дітей до іншої дитини або дітей.

4 головні компоненти булінгу:

- агресивна і негативна поведінка;
- здійснюється регулярно;

- відбувається у відносинах, учасники яких мають неоднакову владу;
- така поведінка є навмисною.

Форми шкільного булінгу:

- фізичний (умисні штовхання, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень та ін.);
- психологічний (насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічну травму шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість)

Соціальна структура булінгу:

- переслідувач(кривдник, агресор);
- постраждала дитина (жертва);
- спостерігач.

Зараз ми можемо пригадати, що можливо кожен з нас мав якусь свою роль у булінгу. Наприклад був спостерігачем, але при цьому не задумувався, що є безпосереднім його учасником.

Як розпізнати жертву:

- діти, які не можуть захистити себе, фізично слабші за своїх однолітків;
- невпевнені в собі діти, замкнуті, мовчазні;
- діти, які мають руде волосся, повні чи худі;
- діти, які уникають певних місць у школі (наприклад, на перерві сидять у класі);
- діти, які часто не мають ні одного близького друга, краще спілкуються з дорослими ніж з однолітками.

Як розпізнати агресора:

- якщо це хлопчики, вони зазвичай фізично сильніші за інших;
- виділяються зовнішністю, манерою поведінки, одягом;
- вони часто зухвалі та агресивні в ставленні до дітей та дорослих;
- не дуже гарно вчаться;
- мають досить велике коло друзів або однодумців та ін.

Як розпізнати спостерігача:

- діти з кола кривдника;
- однокласники;
- випадкові учні або ін..

Наслідки булінгу можуть бути різноманітні. Їх жертви зазнають чимало страждань. Це і зниження самооцінки, поганий сон та апетит, тривожність, вживання алкоголю, паління, думки про самогубство та інші.

Отже, як бачимо явище булінгу є поширеним, але в наших силах його зупинити і не лишатися осторонь. Адже слід пам'ятати, що сьогодні ти - спостерігач, а завтра -- жертва.

1. Об'єднайте в пари учнів, які сидять поруч.

2. Гра «Камінь, ножиці, папір».

- Поясніть учням, що у цій грі існує складна система стосунків між трьома персонажами: каменем, ножицями і папером. Ножиці ріжуть папір, папір може накрити камінь, а камінь — зламати ножиці.

Запропонуйте парам стиснути одну руку в кулак, і одночасно вимовляючи «Ю-Зе-Фа» (або «Раз-Два-Три»), на останньому складі показати рукою один з трьох знаків: камінь (кулак), ножиці («V» двома пальцями) або папір (відкрита долоня). Той, хто виграв, отримує один бал. Переможцем стане той, хто перший набере 3 бали.

- Якщо учні не знайомі з цією грою, можна намалювати на дошці схему:

3.Продемонструйте відео «Камінь, ножиці, папір».

Запитання для обговорення:

- Як почувався Папірець, коли вперше прийшов до школи? (Злякався, бо побачив групу ножиць, які сильніші за нього.)
- Що він відчув, коли зустрів папірці?(Зрадив.)
- Як його зустріли папірці? (Почати ображати, штовхати.)
- Хто допоміг Папірцю? Як він це зробив? (Папірцю допомогли одні із Ножиць, відігнавши кривдників і подавши йому руку.)
- Що побачили Папірець і Ножиці, коли йшли зі школи? (Як двоє камінців ображають маленького Камінчика.)
- Що зробили Ножиці? (Сховалися за стовпом, бо боялися камінців)
- Хто допоміг Камінчику захиститися від кривдників? (Папірець прогнав кривдників і подав Камінцю рюкзак)
- Що Камінчик зробив для Ножиць? (Усміхнувся Ножицям і подарував квітку.)
- Який висновок можна зробити з цієї історії? (Сильніший завжди повинен захищати слабших.)

Слово вчителя: «Давайте розглянемо, як це буває в реальному житті серед ваших однолітків».

Підсумуйте: «Підтримка та взаємодопомога дуже важливі для людини, що зазнає насилля, булінгу. Якщо ви стали свідком такої ситуації, не можна бути байдужим, треба намагатися припинити насилля, за необхідності покликати на допомогу».

[http://autta.org.ua/ua/materials/material/V-deo--Kam-n--nozhits--- pap-r/](http://autta.org.ua/ua/materials/material/V-deo--Kam-n--nozhits---pap-r/)